

R *Dr. lic. knjizničar*
Ljubljana

PRAPOR

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

„RDECI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasedenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji četrtletno 36 jgs. K; v Ameriki polletno 1 dolar.

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Vsi zaupniki in volilni odbori

Ljubljanske kraj. pol. organ. se sklicujejo za torek, dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Delavskem Domu. — Ker je dnevni red jako važen, je potrebna polnoštevilna udeležba.

Slovenski javnosti.

Življenjske razmere, v katerih živijo danes rudarji, so neznosne, nevzdržljive. Plače rudarjev zaostajajo daleč za plačami delavcev drugih strok v kljub temu, da se zahteva od rudarjev precejšnja strokovna usposobljenost, da je delo v podzemeljskih rovih spojeno z neprestano nevarnostjo za življenje in zdravje in da oni vršijo najvažnejše gospodarsko delo, ker rudarstvo je osnova industrije in prometa.

Trboveljska premogokopna družba je največje rudarsko podjetje v Jugoslaviji in njegova rentabiliteta prekaša vsa druga enaka podjetja. Mezde, kakor eksistenčni pogoji sploh, so pa pri tej družbi najslabši in niti zdaleka ne dosegajo onih pri malih rudnikih. Minimalne dneve z doklado znašajo pri trb. prem. družbi za kopače 33·86 K, za učne kopače 30 K, za vozače in nadnevne delavce 23·24 K in za nedoletne (pod 18 let) delavce 17 kron. Povprečna minimalna dnina znaša torej 26·02 K na delaven dan, ali 650·50 K na mesec.

V drugih rudnikih (državnih) znaša sicer povprečna minimalna dnina 23·85 K, zato so pa cene življenjskih potrebščin za povprečno 188 % nižje, kakor v konzumih trboveljske družbe.

Da se rešijo gladovanja in splošne bede, v kateri živijo že nad 6 let (od početka vojne), so stavili rudarji po

svojih strokovnih organizacijah družbi zahteve za povišanje mezd. Zahteve so bile stavljene od vseh štirih sedaj obstoječih strokovnih organizacij in so bile v pogledu višine eksistenčnega minimuma različne. 20. oktobra pri pogajanjih z družbo so se pa vse ostale organizacije pridružile zahtevam Saveza rudarskih radnika v Jugoslaviji, ker so te zahteve najbolj utemeljene in najbolj odgovarjajo razmeram, v katerih živijo rudarji. V glavnem zahteva Savez 134% povišanja dnin in 110% poviška nabavnega prispevka. Po ugoditvi navedenih zahtev bi znašala povprečna minimalna dnina 60·89 K, mesečni zaslužek bi pa dosegel 1522·25 K, kar v današnjih razmerah gotovo ni pretirano. Nabavni prispevek bi znašal letno 4200 K.

Proti tej zahtevi Saveza, ki ni nikakor pretirana, pa je stavila družba ponudbo 29 vinarjev, reci devetindvajset vinarjev na dan in se tako ponorčevala iz tisočev in tisočev lačnih in raztrganih rudarjev, ki ji kopičijo milijone.

Pri takem stališču družbe so se pogajanja razbila in če vlada ne bo pravočasno opozorila inozemsko trbovlj. prem. družbo, da si ne da več diktirati od nje, stojimo pred štrajkom rudarjev.

Odgovornost za vse posledice rudarskega štrajka pa naj javnost pripiše trboveljski premogokopni družbi.

Po sedanjem položaju rudarjev v Sloveniji se lahko trdi, da se nahajajo v slabšem položaju kot zločinci, ki čakajo obsodbe. Medtem ko zločinci odsedevajo svojo kazen v kolikortoliko dostojnih sobah, trpijo rudarji kot »svobodni« ljudje pod svobodno obsodbo pod zemljo. Kaj je strašnejšega kot živeti pod zemljo, kaj je strašnejšega kot vedno gledati smrti v oči, kaj je strašnejšega kot sam sebe živega zakopavati? Ali ni to strašna usoda rudarjev? Kako pretresljiv je prizor, ko se rudarji na potu na delo poslavljajo od svojih dragih — ker ne vedo, če se še vrnejo? Sedanji položaj rudarjev ni nič drugega kakor najstrašnejši sistem mučenja, ubijanja rudarjev in njihovih družin. S pomočjo buržujskih vlad so izkoriščevalci v interesu svojega dobička vrgli rudarje v ta strašni položaj, kateri je enak najtežjim okovom na rokah nedolžnih in delavnih ljudi. Sramota in stud!

Radi karakteristike teh izvajanj, objavljam tu mezde rudarjev.

Ker morejo delavci delati povprečno letno le 264 dni, se njihova plača razdeli kakor sledi:

	po delavnih dneh znaša dnevno	po mesečnih dneh znaša dnevno	na eno osebo odp. dnevno	Sedanje plače	Zahtevano za delovne dni	Mo 30 mesečnih dni odpade
rudar	38·86	29·80	29·80	31·86	89—	68—
„ in žena	43·86	33·86	16·93	110—	55—	55—
„ ž 1 otr.	48·86	38·86	12·73	119—	86—	86—
„ „ 3 „	58·86	44·86	8·86	123—	90—	90—
„ „ 5 „	68·86	51·86	7·28	141—	103·30	103·30

To je resnični položaj rudarjev, to je tisto za kar nas rudarje zavidajo.

Te številke govore dovolj jasno, da je položaj rudarjev neprestano mučenje in ubijanje.

Ali se lahko danes živi s 7·20 K?

Ali je to življenje s 7·20 K? Ne!

To je mučeniško življenje, s katerim danes kapitalizem sistematično mori ljudi-delavce in njihove družine.

Da bi bile te številke bednega življenja še jasnejše, navajam primer minimalnih dnevnih potreb rudarja.

Po higijenskih pogojih neobhodno potrebuje fizični delavec dnevno sledečo hrano, katera po današnjih cenah stane:

1 kg kruha	14— K
400 g mesa	9— „
30 „ masti	1·50 „
20 „ soli	—20 „
20 „ čebule	—20 „
1 „ paprike	—10 „
10 „ moke	—20 „
200 „ mleka	1·50 „
1 jajce	3— „
zelenjavo	3— „
30 g sladkorja	2— „
16 „ kave	1— „
200 „ vina	4— „
20 „ mila	1— „
	40·70 K

K temu se mora dodati dnevno 2 K za razsvetljavo, obleka 10 kron dnevno (2 obleki letno), za čevlje 5 K dnevno (3 pare letno), stanovanje 1 K, kurjavo 2 K, razno 2 K. Skupaj 62·70 K dnevno.

Iz gori navedenih dnevnih mezd in tega minimuma dnevnih potrebščin vidimo, da je rudarju in njegovi družini potrebna sledeča dnevna mezda:

rudar samec	84— K
„ z ženo	122·92 „
„ „ „ 1 otrokom	156·72 „
„ „ „ 3 otroci	190·05 „
„ „ „ 5 „	222— „

Iz objavljenih števil se vidi, koliko potrebuje rudar s svojo družino dnevnih življenjskih potrebščin, kakor tudi plače, katere so za nabavo istih potrebne. Med tem rudarji dobivajo samo 1/3 tega, kar potrebujejo.

Rudarji v Sloveniji so bili vsled gori omenjenega položaja primorani staviti nove zahteve, da si bedni, nevzdržni položaj kolikortoliko izboljšajo.

V stavljenih zahtevah rudarji zahtevajo povišanje minimalne plače za 134 %.

Dobička gladni kapitalisti, tlačitelji rudarjev, so ostrmeli nad stavljenimi zahtevami in se cinično izjavljajo, da so zahteve pretirane.

Radi karakterizacije teh pretiranih zahtev priobčujemo sledeči primer:

V teh številkah zapopadene so vse doklade, nabavni prispevki itd. in te številke so veljavne za kategorijo kopačev, t. j. najkvalificiranejših rudarjev. Za vozače pa znaša zahtevana plača z vsemi dokladami itd. 71 K za delavni dan ali za vse dni v letu razdeljeno 52·44 K.

Da bi stvar bila še jasnejša, navajamo minimum dnevnih potreb rudarja in stališče naših zahtev:

Zahtevamo za	Minimalne dnevne potrebe	naše zahteve	Razlika manjša za
rudarja z ženo	122 K	110 K	12 K
» » 1 otrokom	156 K	119 K	37 K
» » 3 otroci	190 K	123 K	67 K
» » 5 „	222 K	141 K	81 K

To so one naše zahteve, katere kapitalistično stremljenje po dobičku imenuje pretirane.

Te številke nam govore, da so naše zahteve povprečno za 30 % manjše od minimalne dnevne potrebe.

To cinično kričanje izkoriščevalcev na take zahteve, ki so stavljene pod minimum dnevnih potreb, ni nič drugega kot provociranje na še strašnejše, neznosnejše izkoriščanje, mučenje in zatiranje rudarjev.

Da bodo naše zahteve še jasnejše utemeljene, navajamo še sledeče primere:

Eden rudarski delavec producira dnevno 400 kg premoga ali 200 K.

Medtem zahtevajo rudarji samo 108 K povprečno za rudarja.

Iz tega je razvidno, da ostane podjetju, če ugodl vsem zahtevam rudarjev, dnevno na vsakega rudarja še 92 K.

Tudi te številke nam dokazujejo, da zahteve rudarjev niti približno niso pretirane, ker podjetju ostane tolik dobiček od vsakega delavca, in če se še sedaj vidi 30% deficita na življenjske potrebe rudarjev.

Kakor se vidi, zahteve niso pretirane. to lahko skoraj vidi vsak slepec, a kapitalistična gonja za dobičkom hoče nasilno zatreti upravičene zahteve rudarjev.

Beden položaj rudarjev jih sili, da se potom svoje močne organizacije z največjo odpornostjo in vztrajnostjo borijo za zboljšanje svojega položaja, ker druge poti ni zanje.

Ako oblasti nimajo namena, da še dalje dopuščajo tako barbarsko izkoriščanje rudarjev in ako nečejo biti direktno v službi izkoriščevalcem, morajo ugoditi zahtevam rudarjev.

Objestna, požrešna gonja izkoriščevalcev za bajnoslovnim profitom in sodelovanje oblasti v tem smislu morejo izvesti nedogledne posledice, za katere bodo sami odgovorni.

Janko Petakovič,
tajnik »Saveza rudar. delavcev«.

Volitve v konstituanto.

Predstavniki kandidatnih list.

Volitve v konstituanto se bodo vršile pod vodstvom in nadzorstvom volilnih odborov, ki bodo poslovali na vsakem volišču. Vsaka stranka, ki postavi svojo kandidatno listo, ima pravico, da predloži sodišču imena svojih predstavnikov in njihovih namestnikov v teh volilnih odborih. Predstavniki in njih namestniki morajo biti vpisani v volilnih imenikih in morajo biti iz one občine, kjer se vrši glasovanje.

Ker je treba naznaniti predstavnike list in njihove namestnike istočasno s kandidatnimi listami, opozarjamo vse organizacije, zaupnike in somišljenike, da se požurijo s postavljanjem teh predstavnikov in namestnikov v volilnih odborih za posamezna volišča, ker se bodo sicer vršile volitve v krajih, kjer ne bomo imeli svojih zastopnikov, pod vodstvom meščanskih strank, katerim bo dana možnost uplivati na potek volitev.

Ko naznanite predstavnike in namestnike v volilnih odborih, morate natančno označiti njegovo ime, njegov poklic in naslov. Poslati je to najpozneje do 10. novembra na centralno volilno pisarno Komunistične Stranke Jugoslavije v Ljubljano, Delavski dom, Turjaški trg 2.

Naznanilo bodi tako sestavljeno: za volišče v _____

postavljamo za predstavnika:

namestnika: _____

Če je v eni občini več volišč, je postaviti predstavnike za vsako volišče.

Organizacije in sodruzi, ki so nam že poslali imena in naslove predstavnikov, pa niso omenili poklic in volišče, naj to naknadno naznanijo.

Osrednji volilni odbor K. S. J.

Položaj v sovjetski Rusiji.

Odposlanstvo norveških kovinarjev poroča o svojem potovanju v sovjetsko Rusijo.

Na zborovanju norveških strokovnih organizacij sta poročala odposlanca norveške delavske delegacije Kristenden in Langseth o svojih skušnjah v Rusiji sledeče:

Že iz sprejema v Murmansku smo lahko spoznali, da smo bili v deželi, kjer podlaga družabnega reda ni več kapitalistična. Kakor da je veter odnesel iz Rusije kapitalizem, je postalo vse tako priprosto in jasno, da to lahko tudi neizobražen delavec razume. Člani odposlanstva so smeli svobodno hoditi okolu, za vojno ozemlje pa so potrebovali posebnega dovoljenja. Res je, da so cene v privatni trgovini zaradi verženja zelo visoke, toda drugače se razdeli vse blago enakomerno in vsaka špekulacija se preganja z brezobzirno strogostjo, posebno, če so krivci komunisti. Razdelitev blaga in življenjskih potrebščin se izvršuje naravnost v tovarnah ali pa v sovjetskih magacinih na delavske knjižice.

»Najbolj me je ganila«, je rekel govornik, »skrb za otroke. Jaz sem član mestnega zastopstva v Kristjaniji in vem, kaj smo mi storili za otroke in moram pripoznati, da je sramotno za nas, koliko zaostajamo v tem oziru za Rusijo. Rusi dajejo otrokom od vsega najboljše. Ko se je zmanjšala racija živeža za 25 do 50 letne, se je za otroke povečala.

Težko je bilo razložiti ta novi red nepismenim. Osemurni delavni čas se razdeli v dva dela: 4 ure v delavnici,

4 ure v šoli. Ustanovile so se idealne šole za nadaljevanje izobrazbe, za poduk praktičnih predmetov in umetnosti. Starši niso bili prisiljeni dati svojih otrok v vrtce in kljub temu so vrtci prenapolnjeni. Vzeli so otroke samo onim staršem, ki niso sposobni, da bi jih sami vzgajali. Isto se je zgodilo tudi onim družinam, ki so svoje otroke rabile v ta namen, da so prodajali razne stvari po cestah. Vsak odrasel človek, ki zna pisati in brati, je dolžan podučevati dva človeka, ki tega ne znata. Na ta način najdete v mestih zelo malo analfabetov.

V delavnicah. V delavnicah in tvornicah so razmere v raznih delih različne. V zahodnih krajih, na pr. v Petrogradu so približno take razmere kakor v Škandinaviji. Dalje na vzhod položaj še ni tako napredoval. V Uralu n. pr. se ne dela tako intenzivno, kajti do januarja so tukaj še divjali boji. Kolčakovi vojaki so razrušili neštivilno strojev in rudokope napolnili z vodo. Eden naših tolmačev je bil prej ravnatelj nekega podjetja, kjer je bilo 30.000 delavcev zaposlenih. Dotični ni komunist, toda po njegovem mnenju more le sedanji družabni red vzpostaviti industrijo. Vodstvo je v različnih krajih tudi različno. V nekaterih podjetjih stoji na čelu zaupnik, v drugih delavski svet, v nekaterih ravnatelj ali inženir. Kamorkoli smo prišli, je bilo aktualno vprašanje, kako bi dosegli najboljše vodstvo.

Graditev mest vrtov. Stanovanjske razmere so tudi različne. V Petrogradu je dovolj stanovanj, v Moskvi jih primanjkuje. Veliki načrti za gradbo hiš so že izdelani, po katerih bodo v petih letih zgrajena najlepša mesta vrtov na svetu.

Prej so bili pogosto štrajki. Toda ko smo sedaj vprašali, če je še kaj štrajkov, so odgovorili: »Protí komu pa naj štrajkamo?« Ljudstvo dobro ve, da se vsak produkt pravično razdeli in ker to vedo, gre delo hitro od rok. Kristjensen zaključuje svoj govor z opazko, da samo prostovoljci gredo v vojake in je kljub temu toliko vojakov, da jih komaj vse izučijo.

Nabrani material Haavard Langsetha je bil zaplenjen in ga je dobil šele en del nazaj. Obravnaval je gospodarske spremembe, ki so se dogajale v Rusiji. Mi živimo preveč v kapitalističnem miselnem svetu in zaradi tega težko razumevamo, kaj se tam dogaja.

Leta 1905. ni bila Rusija nič drugega kakor gospodarska kolorija, vendar se je po letu 1907. razvijala ruska industrija zelo hitro, da jo je komaj zmagovala produkcija surovin. Ta nenavadno hitri razvoj je povzročil veliko gospodarsko krizo tako, da je po tako dolgotrajni vojni samo revolucija mogla rešiti Rusijo. Vsled nemškega vpada so morali prenesti industrijo od zapada v sredino in na vzhod dežele. Niso vzeli s seboj samo strojev, temveč tudi razredno zavedne revolucionarne delavce, kar je na proizvod koristno vplivalo. Brezposelnost je trkala na vrata in produkcija je padala, med tem ko je buržoazija žela velike vojne dobičke, kakor v drugih deželah. Padanje produkcije je bil glavni vzrok ruske revolucije. Koncem 1916. leta in začetkom 1917. so že v mnogih krajih zahtevali delavci kontrolo nad produkcijo v podjetjih. Osnovani so se delavski sveti tvornic kljub ogorčenim kapitalistom. Menševiki, ki so najprej imeli večino v delavskih svetih, niso imeli nobenega uspeha in zaradi tega je prešla oblast v teh sovjetih v roke boljševikov.

Oktovska revolucija je dopolnila potrebno gospodarsko izenačenje tako, da vlada v gospodarskem življenju neka aktivnost. Za kontrolo celotne industrijske

produkcije so se postavili organi. Sabotaža meščanstva je pripomogla, da se je socializacija vršila hitreje, kakor se je mislilo. Tudi inozemski kapital je začel nagajati. Sredi najgorčnejšega boja z meščanstvom se je morala pospeševati industrija. Ta centralizacija, ki je rešila Rusijo, je nekaj drugega, kakor trustovstvo kapitalistov, ker jo morejo nadzorovati delavci sami. Rusija še vedno trpi pod gospodarskim pritiskom, ki je pa samo posledica zunanjih napadov. Tako lahko in moramo razumeti gospodarske uredbe boljševikov, ki so jim dale oblast, tisto oblast, ki jo bodo tudi obdržali. Priznavajo, da so zagrešili mnogo napak, toda to se lahko popravi, kajti sistem je dober. Videli bomo, da bo zapadna Evropa doživela isto pot, kakor Rusija. Zaradi tega se moramo naučiti odločne in smotrene politike boljševikov na gospodarskem polju. Kajti to je tista politika, ki do danes vzdržuje Rusijo.

Nadalje poroča Langseth, kako je urejeno gospodarsko življenje v sovjetski Rusiji. Na čelu je najvišji gospodarski svet, ki ima 68 članov in sicer 10 iz vsruskega izvrševalnega odbora, 31 iz strokovnih organizacij, 10 iz okrožnih gospodarskih svetov in po dva iz vsakega ljudskega komisarijata. Strokovne organizacije imajo povsod velik vpliv, to so predstavitelji ljudstva v produktivnem življenju.

Veliki problem produkcije se more le polagoma rešiti. Za razpeljavo električnega toka po Rusiji je že izdelan enoten načrt: tekom osmih let bo izveden. Samo v Petrogradu je 70 različnih elektraren. Te se bodo združile v en sam orjaški kompleks, ki bo oskrboval Petrograd in okolico z elektriko. Vprašanje kuriva je najtežje. V sredini dežele se je vendar zbralo 50 milijonov kubičnih metrov lesa. Takoj po zavzetju Bakuja so pričeli prevažati nafto, kar se je nadaljevalo celo poletje: 6 milijonov pudov je bilo eksportiranih.

Govornik je poročal tudi o prevoznih razmerah, o vprašanju prehrane in pove, da je preskrba boljša, kakor je bila med vojno v Nemčiji. Oporekal je, da je v Rusiji manjšinska vlada, ker je celi scentralizirani sistem pod neposredno kontrolo delavskega razreda, to je edino možna oblika, kapitalistična tendenca se vedno manjša, toda pogoj centralizacije je prostovoljna samodisciplina. Ruska komunistična stranka je znala zrušiti celotno silo delavskega razreda in tako obvarovati zmago ruske revolucije. Strokovne organizacije vzdržujejo notranji mir in varujejo mesta pred kapitalističnimi poizkusi za puč.

Za zaključek karakterizira Langseth moskovski kongres, ki je tretjo internacijo usposobil za prvovrstno bojno sredstvo, kajti ne smemo pozabiti, da Rusija ni navadna dežela, temveč najbogatejši del zemlje; ko bodo boljševiki uredili proizvod, bo Rusija lahko zalagala celo Evropo.

Poročila obeh odposlancev so vzeli z velikim navdušenjem na znanje.

Italijanska socialistična stranka na razpotju.

Italijanska socialistična stranka je bila med prvimi članica III. Internacionale. Po svojem hotenju in po svoji načelnosti je bila svitel vzgled socialistične stranke med vojno in po vojni. Stranka, ki se ni dala nikoli zapeljati od nikakih visoko-donečih nacionalističnih fraz, od nikakega buržoaznega etatizma. »Proč z vojno!« to je bilo njeno edino geslo med svetovno vojno

in čim bolj so italijanski nacionalisti vseh barv dokazovali, da je intervencija Italije v svetovnem spopadu interes italijanskega naroda, tembolj odločno je naglašala italijanska socialistična stranka, da je interes vsakega proletarijata in še posebej italijanskega v vsaki buržuazni vojni — samo mir.

Ta doslednost v proletarski politiki ji je ustvarila silen moralni temelj doma, pri svetovnem proletarijatu pa velik ugled.

Toda revolucionarne burje, ki so pretresle do sedaj in pretresajo še vedno vse svetovne socialistične stranke, ni prizanesla tudi italijanski. In to ni čudno. Ruska revolucija nam je vnesla v socialistično mišljenje toliko novih elementov, toliko novega kritičnega materijala, da mu ne morejo več slediti vsi stari teoretiki. Poleg tega pa igrajo v politiki kaj čisto osebni in materialni momenti, a ti v proletarski politiki niso na svojem mestu. Politika proletarijata je skrajno samozatajevanje, je sama žrtev, je propadanje posameznika v korist celoti in to seveda marsikteremu državnemu poslancu ali predsedniku strokovne zveze, ki si je tekom dolgih let in v hudih bojih stesal in splel mehak in udoben stolček, danes več ne ugaja.

Ali današnji revolucionarni časi se malo brigajo za vse take udobnosti in delavske mase gredo v svojem delu drzno preko njih na dnevni red. Stari očetje in strici naštevajo svoje tridesetletne zasluge in izkušnje, toda duh časa, ki ga nosi mladina, se malo briga za vse to senilno tarvanje in drvi neodoljivo naprej.

In bodočnost je last mladine!

Tem preporodnim bolečinam se torej tudi italijanska stranka ni mogla ustavljati in danes zre proletarijat vsega sveta z največjim zanimanjem na njene razburkane valove in poslušajo ostre in duhovite filipike priznanih vodij italijanske rdeče armade.

Tri osebe označujejo današnje boje v italijanski socialistični stranki: Serrati, Bordiga in Turati. Med temi je Serrati urednik »Avantija«, gotovo mož na prvem mestu italijanskih sodrugov. Bister govornik, jasen razum in čist značaj. Serrati uživa veliko zaupanje v italijanskem delavstvu, pa tudi neomejeno zaupanje v 3. Internacionali. Revolucionar skozinskozi in neumoren delavec. Kaj pogosto ga nazivljejo resni njegovi prijatelji italijanskim Leninom. Toda Serrati jaha usodepolnega lesenega konjička; on je najgorčnejši zagovornik enotnosti italijanske socialistične stranke in si prizadeva na vse načine, da ne pride do cepitve v njej. Ta njegova fiksna ideja ga spravlja v poslednjem času v velike nevarnosti.

Ali kako je mogoče obdržati čisto reformističnega Turatija, ki je ugledu italijanske stranke v 3. Internacionali toliko škodoval, še nadalje v stranki, ki naj bi se odslej imenovala komunistična? In kako bi bilo mogoče izključiti Turatija, ki je nedvomno mož precejšnje kulture in za katerim stoji brezpogojno kakih 30 do 35 državnih poslancev, a ne razcepiti stranke? III. Internacionala je neizprosna in zahteva Turatijevo izključitev. Italijanska socialistična stranka stoji torej pred dilemo, ali zapustiti III. Internacionalo, ali se razcepiti in zato je delo, ki ga sedaj vrši Serrati, da najde pet iz te zagate, prava kvadratura kroga.

Po Serratiju naj bi se stranka samo izčistila: iz nje naj bi odleteli skrajni reformisti, kakor Treves, D'Aragona in dr. Toda ti se držijo za Turatijev rep in ta je zvit. Turati pravi: »jaz sem za III. Internacionalo, jaz sem za revo-

lucijo, ker vidim, da se ji ne moremo izogniti, ali nisem za ruske metode in ne za sovjetski sistem«. V bistvu hoče Turati buržoazno republiko, toda to spretno zavija v svojo mogočno retoriko. In strgati tako krinko z obraza možu Turatijevega kalibra ni lahko. Duhovit govornik je tudi Treves, toda ta je vsaj popolnoma razgalil svoj patrijotizem s tem, da se je jasno izrekel proti III. Internacionali. Mrtev je tudi predsednik Zveze Dela D'Aragona, vsled svojega poročila o razmerah v Rusiji, ki so bila očitno patrijotično pretirana; toda za temi je tudi še Modigliani, kateremu je začel še celo Lenin v zadnjem času priznati. Oreh je torej zelo trd in mi, kf imamo izkušnje svoje stranke že za seboj in ki poznamo zgodovino razvoja komunizma v ostalih evropskih državah, vemo, da se njegovega jedra ne bo dalo na drug način izluščiti, kakor da bo italijanski proletarijat udaril s kladivom po njem. Lupine bodo odletele, toda bog z njimi, nam je potrebno čisto jedro.

Bordiga je skrajna leвица. Kakor zahteva Serrati ekstremno, da ostane stranka enotna, tako je Bordiga, vodja abstencionistov, ekstremni sovražnik parlamentarizma. Ven iz parlamenta, na ulico, v sovjetel to je Bordigovo geslo. Toda zdi se mi, da je Bordiga, odkar se je povrnil iz Rusije, pod Leninovim vplivom, nekoliko ublažil te svoje parole.

Turati pravi: »Da, revolucija, toda kadar nas bo že sama prekucnila«. Bordiga pa je že z giljotino na ulici. Serrati stoji na sredi in fantazira o prijateljstvu in slogi. Ali kakorkoli mislili ti trije ekstremi, stranka stoji pred kongresom, in brezdvomno je, da bo italijanski proletarijat ostal zvest svoji utrjeni poti in da ne bodo Turati, Treves in Modigliani nikoli ministri v buržoazni republiki.

Carsicus.

Gospoda socijaldemokrati! Kje je vaša internacionalnost?

Agitacija za »plebiscit« na Koroškem pomeni popolen krah socijaldemokratske stranke v tej deželi. Socijaldemokratska stranka je na celi črti kapitulirala pred nacionalizmom in njeni voditelji so se prodali grofom in baronom. Tu mislimo mi deželno koroško socijaldemokratsko stranko v Celovcu in njene voditelje, ker jugoslovanske socijaldemokratske stranke na Koroškem ni. Vse strokovne in politične organizacije v A coni, tudi one, ki so članice jugoslovanske soc. dem. stranke, kot Pliberk, Reberca, Ruda itd., delajo po navodilih deželne centrale v Celovcu in so popolnoma v rokah celovških voditeljev Grögerjev in »sodrugov«. Ta vpliv celovške soc. dem. gospode pa sega tudi preko A cone v definitivno ozemlje Jugoslavije, na primer v Mežiško dolino, kjer so socijaldemokratske organizacije vsled tega popolnoma nesposobne za kako razredno akcijo in vegetirajo pod pečatom nacionalističnih stremeljenj.

V A coni so na primer voditelji raznih organizacij obenem tudi voditelji celotne nemško-nacionalne in kapitalistične propagande v mnogih občinah.

Zadnji teden pred plebiscitom je nudil žalostno sliko. Delavstvo in sploh siromašni sloji, ki so v coni A v veliki večini, je boso, nago in gladno, a besni v medsebojnem sovraštvu v veselje kapitalizma. Celovski voditelji Gröger, Lukas itd. pa so hodili v družbi s kapitalisti kot Schumy, Lučovnik, Lakner in drugovi okrog po coni A, sklicevali so shode po § 2 in hujskali proletarijat v najostudnejšo gonjo. Ravno tisti »so-

drugi« so v Celovcu organizirali nekak »Arbeiterbattalion«, ki je imel namen, vpasti v cono A kot »rešitelj Koroške«. Dunajska centrala nemško-avstrijske socijaldemokratske stranke z Rennerjem na čelu, pa teh celovških sodrugov še ni izključila; nasprotno: z dopadanjem in tajnim podpiranjem negujejo to gonjo. Le čitajte »Arbeiterzeitung« in »Arbeiterwille«!

Grögerja in vobče celovskim socijalistom mi ne maramo dokazovati, da ne delajo prav, ker ti gospodje še niso bili nikdar socijalisti in nam je pod čast debatirati z njimi o narodnostnih vprašanjih, o imperijalizmu in sploh o pojmih internacionale in socijalizma, ker so ti postavili geslo, objavljeno v »Sozial-demokratische Mitteilungen« (ki je delal propagando za nemško glasovanje), ki se glasi:

»Ein guter Deutscher auch ein guter internationaler Sozialist.«

Ljudi, ki so si take parole zapisali na svoje bandere, ne smatramo za socijaliste.

Ves položaj nam jasno kaže, da danes na Koroškem sploh ne moremo mnogo govoriti o kaki socijalistični stranki. To nas uči, da si bo morala vsaka socijalistična stranka, ki bo pričela delovati med nami, mase šele odgojiti v nepopačenem socijalističnem duhu.

To smo mi zabeležili kot objektivni kronisti v vednost listu »Delavcu«, ki v svoji 40. številki tako naivno piše: »Na Koroškem bo delavstvo glasovalo po materinem jeziku, Slovenci za Jugoslavijo, Nemci pa za Nemško Avstrijo.«

Kranjski socijaldemokrati so vredni bratci svojih koroških tovarišev, samo da so bolj leni. Prejeli so od vladnega plebiscitnega fonda denar in so agitirali seveda za tistega, ki jih je plačal.

Koroški delavec.

Kontrola nad produkcijo!

Veliko revolucionarno gibanje gre danes skozi goste vrste evropskega proletarijata. Delavstvo zahteva kontrolo nad produkcijo v Angliji, Nemčiji, Italiji, po vseh industrijskih državah. Ruska revolucija, ki jo naziva Etbin Kristan »eksperiment«, je dala povod temu velikemu gibanju. To je prvi korak socialne revolucije proletarijata. Doslej so kapitalisti absolutno vladali v svojih podjetjih, delavec ni imel druge pravice kot delati in molčati. Moral je producirati puške, bajonete in municijo, da jih je uporabljala za tlačenje in izkoriščanje dejavnega ljudstva in za utrditev diktature buržoazije. Delavstvo je tiskalo najstrupenejši meščanske liste in tako pomagalo meščanstvu, da obdrži ljudstvo v duševni sužnjosti. Delavstvo producira premog, ali glede razdelitve nima ničesar govoriti. Delavstvo stavi palače bogatašem, samo pa mora sedeti v zaduhlih, ozkih in temnih stanovanjih.

Mirno je vse to prenašal proletarijat pred vojno. Po vojni, zlasti pa po francoski revoluciji se je vse to spremenilo. V Rusiji se je proletarijat vzbudil ob pogledu na razdejanje gospodarstva, ki ga je povzročil kapitalistični razred. Zahteval je kontrolo nad produkcijo. Izvedel jo je s silo svoje revolucionarne volje in neustrašenosti. Danes gre ta zahteva po celem svetu, po vseh industrijskih državah.

Zlasti v Nemčiji gibanje zopet narašča. Zadnje dni je šlo poročilo skozi liste o štrajku strojnikov in kurjačev električnega podjetja Moabit v Berlinu, ki dobavlja večini podjetij v Berlinu električni tok. Podjetje je dobivalo poslednji čas mesto črnega rjavim premog,

ki je zdravju škodljiv. Radi tega so zahtevali šesturno delo, ki so ga dosegli kurjači in delavci pri peči. Šesturno delo dovoljuje, da se postavi v podjetje gotovo število nezaposelnega delavstva; vsled tega pomeni dejanje prvi dokaz praktične solidarnosti med delujočimi in nezaposlenci. Poleg tega je vstalo tudi vprašanje, zakaj se mora cela vrsta važnih podjetij zadovoljiti s slabim rjavim premogom, dočim dobe industrije za luksuz, za potrebe razkošja dober črni premog. Berlinsko delavstvo bo moralo aktivno poseči v vprašanje razdelitve dobave premoga, kakor tudi dobave električnega toka.

Danes ne gre več samo zaboljšanje gmotnega in socialnega stanja delavskih strokovnih organizacij. Nastale so kot bojne organizacije proti kapitalističnemu razredu in njegovi gospodarski in državni organizaciji. V rokah socialne demokracije pa so strokovne organizacije nehale biti revolucionarno orodje, spremenile so se v cunfarske organizacije brez življenja. Socialna demokracija hoče strokovne organizacije nevtralizirati in jih tako oslabiti.

Kedaj smo slišali pri nas klic in zahtevo po kontroli nad produkcijo? Razen železničarjev tudi tega še nobena strokovna organizacija ni poskusila. Izgovor o reakciji ne drži. Kdor se ne bojuje proti reakciji z revolucionarnimi sredstvi, ta samo podaljša njeno življenje. V.

Iz komunistične Slovenije.

Haloze. Za hip je zasvetil tudi nam medel žarek kakor plaho upanje takrat, ko so nam ob postanku Jugoslavije obljubovali naši voditelji zlato svobodo v naši lastni, svobodni državi. Verovali smo temu upanju od začetka, toda polagoma je žarek izginil, noč je postala še bolj temna, okovi še težji, vedno hujša bremena nam je nakladala naša buržoazija, vedno bolj neusmiljeno je postajalo njeno izkoriščanje, vedno nesramnejše. Danes je reakcija dosegla višek, danes je izkoriščanje doseglo tisto za gospodo tako zaželjeno dobo, ko pričakuje naš viničar v obupu brez živil, brez kruha, brez obleke, brez obutala skorajšnjo zimo, v kateri bo moral gladu poginiti, če ne pride odkod nepričakovana pomoč, če si ne bo na kak način pomagal sam. Lahko piruje gospoda po mestih, lahko praznuje slavnost za slavnostjo ter se veseli svobodne Jugoslavije! Saj svoboda v Jugoslaviji ji dovoljuje, da sme navijati cene, da sme verižiti, da sme zatirati delavstvo, da sme končno prisiliti svoje viničarje, da delajo za sramotno plačo 3—6 K dnevno brez hrane svojemu gospodu, v tujem vinogradu pa za maksimalno ceno 10 K istotako brez hrane. Najboljši viničar v Halozah si ne more kupiti kruha, ker stane mernik zrnja že do 400 K. Najboljši viničar si ne more kupiti ne cunje, ne koščka usnja. Gospodarji pa računajo čisti dobiček v stotisočih. Pridrli so od nekod izmed bližnjih in daljnih, iztrgali so nam domačinom našo lastno zemljo, nas so zaslužjili, da jim delamo zastoj na strmih rebrih huje ko živina, da stradamo, trpimo in gladu umiramo, ne dajo nam ne kruha, ne obuvi, ne obleke a sami prodado (samo) jeseni vino, sad našega dela, za stotisoče, s katerimi živijo po mestih prerazkošno, v gradovih in prelestnih palačah v brezdelici!

Kje ste vi svi, ki imate usta polna lepih besed a srca polna sovraštva do trpina, do siromaka. Kje ste vi, naši poslanci, kje si parlament, kje ste ministri, kje si ti usmiljeno duhovništvo? Kje ste vi z vašimi frazami, ki ljubite svoj narod, ki zanj delate in zanj žrtvujete vse? Ali ne vidite našega trpljenja, naših muk, ali ne slišite joka gladnih otrok, ne stoka nesrečnih mater, ki ne morejo ne nasititi ne obleči lačne in nage dece? Ni jih nikjer! Vse gluho! Zato pa se obračamo na vas, trpini, na vas delavci, na tebe zaslužjeni proletarijat. Vi razumete naše bolečine, vi veste kaj je to glad, kaj je mraz, kaj se pravi umirati lakote. Vi nas ne boste preslišali, vi nam boste pomagali v naši težki borbi zoper tirane, zoper zločince, ki mučijo s počasno strašno smrtjo našo deco, nas same. Podpirajte naše akcije v javnosti, delajte na to, da se nas ne pusti poginiti v naših slabih bajtah na hribih. Delali smo gospodi ko živina, a sedaj naj mremo. Ne, nočemo umirati, hočemo živeti in kdor nam brani živeti, mora pasti. Naj pade razred, ki ume samo izkoriščati a ne ume delati, naj pade kapitalizem, ki ima za nas samo okove, samo verige, samo sužnost. Mi hočemo živeti in zmaga mora biti naša. Bratje pomagali nam boste in skupno se bomo otrsli strašne sužnosni. Naša zmaga pa naj živi.

Iz Kočevja. Mi rudarji v Kočevju najodločnejše protestiramo proti pisanju narodno-socijalistične »Nove Pravde« št. 32. od 3. oktobra. Vse, kar se tu piše o nas, je laž in izmišljotina. Naglasiti moramo, da je bilo na narodno-socijalističnem shodu navzočih samo 15 narodnjakov, drugi smo bili komunisti. Referent Krajnc je udrihal čez komuniste, da so roparji in tatovi. Odgovarjal mu je sodrug Dvojmoč, ki je živel deset mesecev pod boljševiško vlado in je izjavil, da so boljševiki z delavci in revnimi kmeti prav bratovsko delali. Ko je končal svoj govor in vzkliknil »živela tretja internacionala«, so vsi odobraval, še celo narodnjaki. Krajnc nas je silil, da se vpišemo v njegovo narodno-socijalistično stranko, zvedel pa je, da mi rudarji na Kočevskem pripoznamo samo eno stranko in to je naša Komunistična Stranka in samo eno našo strokovno organizacijo, ki je »Zveza rudarskih delavcev«. Svetujemo gospodom okoli »Nove Pravde«, da si ne hodijo trgati čevljeve k nam v Kočevje.

Glede članka o tukajšnjih Nemcih izjavljamo, da ni pisan v imenu tukajšnjih rudarjev, kajti mi smo internacionalisti in za bratstvo delavcev in kmetov, če so Slovenci ali Nemci, smo pa sovražniki buržoazije vseh narodnosti in jezikov.

Rudarji v Kočevju.

Politični pregled.

Rudarska stavka na Angleškem.

Delo v rudnikih na Angleškem počiva. Kapitalistična Anglija se zvija zopet pod socialnimi krči. Nad eden milijon rudarjev stavka. V nevarnosti je vsa industrija, trgovina in promet. Vsled pomanjkanja premoga so morali veliki obrati že ustaviti delo. Nezaposlenost narašča. Po londonskih ulicah so se že vršili boji med nezaposlenci in policijo. Število mrtvecev in ranjencev narašča. Lloyd George poziva meščanstvo na boj proti stavki rudarjev. Mobilizirati hoče meščanstvo, kot je to storil za časa železničarske stavke. Cela Evropa, zlasti pa države, ki so navezane na uvoz angleškega blaga, stoje danes pod utisom ogromne stavke. — Govori se o možnosti generalnega štrajka v celi Angliji.

Volitve v Nemški Avstriji.

Dejstvo da so zgubili socijaldemokrati 87.859 glasov a da so klerikalci pridobili 68.170 glasov, kakor tudi izvolitev pripadnika starega sistema, bivšega ministra za zunanje zadeve grofa Černina, dokazuje bankrot socijaldemo-

kraške koalicijske politike. Mi vidimo, kako ta politika polagoma ali sistematično krepi kontrarevolucionarne sile, a slabi odporno moč revolucionarnega proletarijata. Dve leti so avstrijski social-demokratje sistematično konsolidirali meščansko demokracijo, ki je samo prikrita forma meščanske diktature, namesto da bi sistematično konsolidirali odporno moč proletarijata, vzbujali revolucionarno zavednost delavstva in revnih kmetov.

Namesto da bi socialna demokracija posvetila vse svoje sile revolucionarni zgradbi avstrijskega proletarijata: delavskim in vojaškim sovjetom, smo videli, kako je ona sistematično kratila pravice delavskim sovjetom, sistematično krepila pomen in upliv meščanskega parlamenta.

Pogubonosni duh šovinizma in oportunitizma a la Dr. Renner je sistematično uvajal korupcijo v proletarskih in drugih institucijah in dal kontrarevoluciji dovolj hraniva, da vso krivdo težke gospodarske krize vali na social-demokrate, na razne Staatssekretäre itd.

Kontrarevolucija na Dunaju raste. V Budapešti kraljuje. Avstro-ogrška monarhija je bila od nekdaj središče kontrarevolucije in reakcije v Evropi. Ona je razpadla v viharju vojne in revolucije. Zato pa si prizadeva evropska reakcija v raztrganih delih stare monarhije organizirati nove trdnjave evropske reakcije. V Budapešti so jo že zgradili. Na Dunaju jo grade bolj polagoma, bolj sistematično, bolj prikrito, da ne bi opazili osvobojeni narodi, kaj se pripravljajo za kulisami. Verno orodje tega skritega oboroževanja dunajske kontrarevolucije so avstrijski social-demokratje Dr. Rennerjeve skupine.

Oni mislijo, da je moč proletarijata v številu glasov, oddanih na dan volitev. Ali bo bodočnost pokazala, da je moč proletarijata v njegovi revolucionarni zavednosti.

Mi se nadamo, da bo leвица v avstrijski social-demokraciji, ki je bila dosedaj skrajno omahljiva, neodločna, pa zaradi tega ni imela uspehov, v bodoče povelja boj proti oportunitizmu in social-šovinizmu bolj energično po zgledu levih neodvisnjakov v Nemčiji ter na ta način skupno s komunistično stranko Avstrije vzgojila in usposobila avstrijski proletarijat za velike naloge, ki ga čakajo.

Komunistične demonstracije v Atenah.

Atena, 10. oktobra. Prvo pomembno zborovanje množic za volitve se je vršilo danes popoldne po socialističnih in komunističnih. Več govornikov je naglašalo pomen sovjetskega sistema za delavne sloje. Demonstranti, ki so nosili rdeče zastave, so korakali z živijo klici na Lenina po cestah. Demonstracija se je vršila ne glede na majhne incidente v popolnem redu.

Občinske volitve v Bolgariji.

Sofija, 9. oktobra. — 3. oktobra so se v Bolgariji vršile občinske volitve. Skoro vse meščanske stranke so dobile manj glasov kakor pri zadnjih volitvah. Komunistična stranka je dobila zopet precej več glasov kljub terorju od strani vlade in kljub potvarjanju glasovalnih listin v več krajih. Komunisti imajo večino glasov in bodo prevzeli upravo sledečih mest: Kjustendil, Dupnica, Lompalanka, Pašmakli in imajo 11 mandatov v Plovdivu proti 13 mandatov vseh drugih strank. Najvažnejše je, da se je število komunističnih glasov po vaseh pomnožilo in agrarne stranke zmanjšalo.

»Komunistična zarota« v Meksiki.

London, 14. oktobra. Zadnji čas je bila odkrita v armadi zarota komunistič-

nega značaja. Okolu 1000 oficirjev je osumljenih, da so agitirali. V Veracruzu so bili na tej podlagi ustreljeni 3 višji oficirji.

Danska delegacija v Moskvi.

Danske socialistične stranke so poslale odposlanstvo v Moskvo, da prouče gospodarski in politični položaj.

Trgovinski odnošaji med Švedsko in sovjetsko Rusijo.

Profesor Lomonozov, zastopnik sovjetske vlade, je prispel v Štokholm. Namerava urediti zadnje zadeve radi pošiljanja švedskih lokomotiv za Rusijo.

Socialistična brzojavna agentura.

London, 13. oktobra. Iz Njujorka poročajo, da so socialistični in komunistični časopisi v Zedinjenih državah in Kanadi ustanovili socialistično brzojavno agenturo.

Boljševiška vstaja v Koreji.

Iz Tokia (Japonska) poročajo, da je četa ruskih boljševikov, Korejcev in Kitajcev v drugič napadla mesto Hunchim in so pričeli borbo z japonskimi četami.

Kako poceni Wrangel prodaja.

Prvi zvezek mesečnika »Vojni Vestnik« v Sebastopolu velja tri tisoč rubljev.

Rusko-finski mir podpisan.

Dorpat, 14. oktobra. Danes ob 4. uri popoldne je bil podpisan rusko-finski mirovni ugovor.

Prvi električni vlak sovjetske Rusije.

Iz Moskve poročajo, da je prvi električni vlak sovjetske Rusije prevozil progo Petrograd-Moskva.

Produkcija premoga v moskovski kotlini.

Iz Moskve poročajo 14. oktobra, da se je produkcija premoga v moskovski kotlini povečala tekom tega leta za 63%, če jo primerjamo z letom 1918 in 65% z letom 1919.

Dnevno povelje Trockega.

Iz Moskve poročajo 14. okt.: »Mir s Poljaki je podpisan. Z drago ceno krvi naše rdeče armade smo kupili ta mir. Če bi mi na jugu ne imeli nekega Vrangla, bi se mi že danes osvobodili vseh vojn. Armada bi se povečini lahko demobilizirala, delavci in kmetje bi se lahko vrnili na mirno delo. V kratkem času bi si lahko zagotovili vzpostavitev naše dežele, če bi nam ne grozile več nobene vojske. Vojaki rdeče armade in rdeče mornarice! Samo Wrangel nam je na poti. Uničiti moramo Vrangla! Mir in delo hoče — na južno fronto!

Leo Trocki.

Nova zarota proti Rusiji.

London, 13. oktobra. Helsingforski dopisnik »Daily Telegrapha« izve, da se med Finsko, Poljsko, Ogrsko in Rumunijo vrše dogovori za defenzivno zvezo proti vsakemu napadu od vzhoda.

Vstaja v Vranglovi mornarici.

Iz Moskve poročajo 14. oktobra, da so med moštvom Vranglove mornarice izbruhnili veliki nemiri in da so dezertirali Vranglove armade sestavili svoje čete, ki terorizirajo Krim in se borijo z Vranglovimi četami. Te vesti se strinjajo z onimi iz Sebastopola.

Komunistične omladine dramatični odsek v Ljubljani, priredi v soboto dne 23. oktobra t. l. ob pol 8. uri zvečer v gostilni g. Poljšaka, Martinova cesta 22 igri »Trije ptički« v dveh dejanjih in burko »V ječi«. Vstopnina: sedeži po 6 kron, stojšča po 3 krone. — V nedeljo 24. oktobra t. l. se izvrši istotam veselica. Vspored: Burka Kakršen gospod, tak sluga. Godba, ples, šaljiva pošta, ženitev, srečolov, petje, prosta zabava. Pričetek točno ob 5. uri popoldne veselica traja do 12. ure ponoči. Vstopnina 4 krone za osebo. Ker je to naša prva prireditve, vabi na mnogobrojno vdeležbo.

Odbor.

Zmaga komunistov v nemški neodvisni soc. stranki.

Razkol v nemški neodvisni soc. stranki je popoln. Z 237 proti 156 glasovi je bila na strankinem kongresu v Halle sprejeta resolucija za vstop v Komunistično Internacijsko. Desničarji so razburjeni zapustili zborovalnico. Večina stranke vstopi v Komun. Stranko Nemčije.

Razno.

Uradno glasilo privatnih detektivov in špijonov »Naprej« se obrača proti članku »Delo na vaseh«, ki je izšel v »Rdečem Praporu«. Tisti social-patrijotje, ki so osnovali »Kmečko delavsko zvezo« in pridigajo po kmetih, da so za slogo in skupni nastop delavcev in revnega kmečkega ljudstva, sedaj napadajo sovjetsko Rusijo, kjer je ta sloga in skupnost vpeljana v resnici in ne samo v besedah. Ti social-patrijotje pač nočejo imeti nobenega pojma o socializmu. Delavce poznajo le tedaj, kadar je treba plačevati težko zaslužene kronce raznim social-patrijotičnim nastavljenecem, kajzarje, hlapce in male posestnike pa le za časa volitev, ko je treba loviti glasove, da bi mogli vsakovrstni Kristani, Koruni in Prepeluhi postati poslanci in ministri. So pa odločno proti komunistom, ki nočejo farbati ampak izpeljejo socializem v dejanju kjer pridejo na oblast. Social-patrijotje se prilizujejo na eni strani delavcem v tovarnah in jih hujskajo proti delavcem na njivi, tem pa zopet obljublajo sveta nebesa v parlamentu — v Beogradu. Komunisti pa pravijo: delavec v mestih in mali človek na deželi imata skupnega sovražnika in ta je kapitalizem; če ga hočeta premagati, morata držati skupaj in se vzajemno podpirati. **To, kar komunisti govorijo, tudi delajo v dejanju.** In to je tisto, kar »Napreju« ni prav, kajti naprejevci imajo navado veliko obljubljanj in ničesar narediti.

V Rusiji ni več kapitalistov in tudi špiclji »Naprejevca« [kalibra nimajo nobene besede več. Delavci in kmetje so lastni gospodarji svoje usode. Podpirajo eni druge, da bi se vzdignilo skupno blagostanje. Nihče jim ne komandira, kajti oni sami imajo vso oblast v rokah. Kar store, pride iz njihove lastne volje. Social-patrijotje, ki hočejo komandirati delavstvu in ga nikoli ne vprašajo za njegovo voljo in ki poznajo kmečko ljudstvo samo kot volilce, ki lahko pomagajo milijonarjem v ministertvo, so strašno razkačeni na komuniste, ki jim je socializem resna zadeva.

Isti vohunski list »Naprej« se trese od straha in groze pred napredovanjem komunizma v naših vaseh. Kajti premislite, dragi sodruzi delavci in kmetje: Anton Kristan, Etbin Kristan, Prepeluh, dr. Korun, Miha Čobal, Uratnik, Nace Mihevc, Erjavec, Kocmur, dr. Lončar, Tokan, Svetek, to je že 12 ljudi, ki bi po vseh božjih in cerkvenih postavah radi postali poslanci in ministri, ampak kaj bo pa z Leskovškom, Korenom, Slanovcem, Martinčičem, Klenovškom itd. Tudi Bernotu se ne bi zgodilo po pravici, če ne bi bil izvoljen za poslanca. Zdaj pa pridejo komunisti in prebudijo te patrijote iz lepih ministrskih sanj: »Vsaj že nikogar nimate za seboj.« Je pač hudo.

Zato pa je treba sklicati policaje na pomoč proti komunistom, kajti social-patrijotje pravijo: »Mi social-patrijotje imamo težke ameriške dolarje in ne moremo nikogar dobiti zase, če ga ne podkupimo. Komunisti, ki imajo tako veliko število pristašev, morajo pa imeti, če že ne dolarje, na katere imamo mi patent, pa vsaj lire ali rublje.« Zakaj pa ne rajši funte šterlinge, vsaj kaj zaleže proti vašim dolarjem?

Policaji okoli »Napreja« si sploh misliti ne morejo, da bi kdo bil nesebičen v politiki; kaj še-le da bi se kdo žrtvoval in trpel za interese delavcev in kmetov.

Ker sami ne morejo ugonobiti komunistov, ki so edino nevarni kapitalizmu, kličejo na pomoč vse špiclje, policaje in rablje. Kakor ob zadnji uri hudodelca. In 28. novembra bo bila vaša zadnja ura v politiki, dolargospodje!

Svarilo. Social-patrijotje pošiljajo agente a la Bajt okrog po deželi do naših zaupnikov, se vsiljujejo, grozijo, naj prestopijo k milijarski stranki Kristanovcev. Kristanovci so v poslednjem času pogoreli tudi na Štajerskem, kjer jih je zavedni štajerski proletarijat pognal na Kranjsko nazaj. Svarimo zaupnike, da ne nasednejo tem zapeljivcem proletarijata. Zaupnik z dežele.

Prügelbande na Jesenicah! Pokoroškem »plebiscitu« so začele divjati po Jesenicah razne nacionalistične prügelbande, pred katerimi človek ni več varen svojega življenja. Napadajo ljudi in terorizirajo zlasti po noči. Jeseniška policija in radovljiško okrajno glavarsvo sta izjavila, da ne moreta ničesar ukreniti proti tem nacionalističnim teroristom. Ali so oblasti poklicane držati v okviru postav samo komuniste? Razburjenje med jeseniškim delavstvom je veliko in opozarja se vlada, če ne strahuje teh prügelband, bo delavstvo primorano, samo poskrbeti za svojo varnost. Za danes toliko.

Iz upravnistva. Na pisavo »Napreja« št. 243 z dne 21. oktobra t. l. Z ozirom na naklado odnosno razprodajo »Rdečega Praporja« izjavljamo sledeče: Naročnikov lista je okroglo 4000, kateri vsi redno plačujejo naročnino, od teh je samo v Trbovljah čez en tisoč. V kolportazi se ga razproda okroglo 1000 izvodov, kar se tudi redno izplačuje in je razvidno iz upravnih knjig. Od 1. sept. t. l. in pa do danes je naraslo število stalnih naročnikov za 1400. Dnevno se priglasijo 10—15 novih naročnikov, kar se lahko razvidi iz pisem, katere dobivamo iz raznih krajev. V zadnjih dneh smo imeli naklade čez 5000 in vsled preoblega povpraševanja po starih štev. nam ga vsakokrat primankuje. Upravnistvo.

Izjava. »Naprej« od 21. oktobra trdi v notici »iz Komunistične Slovenije«, da sem obdržal zase 5000 frankov. Pisca te notice imenujem podlega lažnjivca in ga pozivam, da to trditev dokáže in se podpiše. Odgovornega urednika »Napreja« g. Vehovca pozivam, da pod podpisom izjavi v »Napreju«, če sprejema vso odgovornost za omenjeno notico, kakor tudi za ostale članke, ki so izšli v isti zadevi v »Napreju«. V Ljubljani, 21. oktobra 1920. Vladislav Fabjančič.

Poslano.

Stavbinskemu delavstvu na znanje.

Ker se nekaj govori med stavbinskim delavstvom, da je predsednik sodrug Jarč zapravljaval in defraudiral denar od centrale, konstatiramo, da je to gola laž in povedati moramo vsem stavbinskim delavcem, da se je pred kratkim izvršila kontrola blagajne in drugih knjig ob navzočnosti strokovne komisije in se dobilo vse v redu.

Opozarjamo stavbinsko delavstvo, da se take govornice ne trosijo več med delavstvom in če hoče kdo kaj več izvedeti o tem, naj se o celi stvari informira.

Do danes imamo v sodruga Jarca še polno zaupanje.

Za centralni odbor stavbinskih delavcev:
Gabrovec. Luteršek Jakob

**Sodruzi!
Nabirajte za volilni
sklad!**